

elhân. Dede Efendi, Istanbul 1341/1925; Sadettin Nüzhet Ergun, *Türk musikisi antolojisi. Dini eserler*, vol. 1, Istanbul 1942, vol. 2, Istanbul 1943; İbnülemin Mahmut Kemal İnan, *Hoy saddâ. Son asır Türk musikînasları*, Istanbul 1958; Cem Behar, Dede Efendi'nin eserlerine tarih koymak, *Musikînas* 11 (2010), 20-51; Cem Behar, *Osmanlı/Türk musikisinin kısa tarihi*, Istanbul 2015.

CEM BEHAR

‘Izz al-Dīn Kāshānī

‘Izz al-Dīn Kāshānī (d. 735/1334-5) was a Suhrawardī master. A follower of Shāfi‘ī law and Ash‘arī theology, he practised a sober form of Ṣūfism in the manner of the Suhrawardiyya, a Ṣūfī brotherhood named after the Persian scholar and Ṣūfī theorist Abū Ḥafs ‘Umar al-Suhrawardī (d. 632/1234) but actually founded by his uncle, the important Ṣūfī *shaykh* and scholar Abū l-Najīb ‘Abd al-Qāhir al-Suhrawardī (d. 553/1168). The Suhrawardiyya, which was respectful of the law, had been inspired by Junayd al-Baghdādī (d. 298/910), a scholar and mystic of Persian origin from Baghdad.

1. LIFE

Born in central Iran in the second half of the seventh/thirteenth century, Kāshānī received a good education, comprising literature, philosophy, mysticism as well as religious sciences (*ḥadīth* and *kalām*).

‘Umar al-Suhrawardī wrote *‘Awārif al-ma‘ārif* (“The gifts of deep spiritual knowledge”), an important work in Arabic, which was distinct from previous Ṣūfī manuals in proposing an organised spiritual method and thought rather than a simple collection of the sayings of old masters. The book was immensely successful: translated into many languages and widely

commented on, it played a fundamental role in the institutionalisation of Ṣūfism. ‘Umar had many disciples, sending the best to create branches of the order in their countries of origin. Amongst them, the Shiraz branch played an essential role: Kāshānī’s two masters, Nūr al-Dīn b. ‘Alī Natanzī Iṣfahānī (d. 699/1299) and Zāhīr al-Dīn ‘Abd al-Raḥmān Shīrāzī (d. 716/1316), stemmed from this branch.

Kāshānī was also influenced by the doctrine of the “unity of being” (*waḥdat al-wujūd*), which went back to the teachings of the famous mystic of Andalusian origin Ibn ‘Arabī (d. 638/1240), known as Shaykh al-Akbar (the greatest master), and the Akbarian reading of the Arabic poetry of ‘Umar Ibn al-Fāriḍ (d. 632/1235); he commented frequently on the works of these two figures.

2. WORKS

Two of Kāshānī’s compositions are known: an Arabic commentary on the *Tā‘yyya* (i.e., a poem rhyming in *-tā*) by Ibn al-Fāriḍ and the *Miṣbāḥ al-hidāya wa-miftāḥ al-kifāya* (“Lamp of guidance and key to sufficiency”), which is a practical guide, in Persian, for the Suhrawardīs.

Mentioned for the first time by ‘Imād al-Dīn Kirmānī in the *Tarīqāt-nāma* (“Book of the paths,” first half of the ninth/fifteenth century) and later by Jāmī (d. 896/1492), the great Ṣūfī hagiographer and poet from Herat, in his *Nafahāt al-uns* (“Breaths of intimacy”), the *Miṣbāḥ* is presented by its author as the first Persian translation of ‘Umar al-Suhrawardī’s *‘Awārif al-ma‘ārif*. ‘Izz al-Dīn Kāshānī is too modest: his work is a rewriting of the original, repeating many elements but presenting them in a different order, without giving the chains of transmission. This book discusses Ṣūfī doctrine, lexicon,

● فهرست

مقدمه کتاب: ۱، سبب تألیف کتاب: ۳، فهرست ابواب کتاب و فصول آن: ۵، در بیان اعتقادات متصوفه: ۱۱، در معنی اعتقاد و مآخذ آن و تمسک به عقیده صحیحه: ۱۱، در توحید ذات و تنزیه آن: ۱۳، مراتب توحید: ۱۵، در تحقیق اسما و صفات: ۱۷، در آفریدن افعال بندگان: ۱۹، در کلام الهی: ۲۱، در رؤیت: ۲۲، در ایمان به ملائکه و کتب و رسل الهی: ۲۳، در شهادت نبوت و ختم رسالت به محمد ﷺ: ۲۵، در ذکر اصحاب رسول: ۲۶، در امور اخروی: ۲۸، حدّ حسّ و خیال و عقل: ۲۹، در بیان علوم: ۳۵، در تعریف علم و مراتب آن: ۳۵، در مآخذ علم: ۳۸، اقسام علمای ظاهر و باطن: ۳۹، در علم فریضت و فضیلت: ۴۰، در علم دراست و وراثت: ۴۱، در علم قیام: ۴۴، در علم حال: ۴۵، در علم ضرورت: ۴۶، در علم سعت: ۴۸، در علم یقین: ۴۹، در علم لدنی: ۵۱، در معارف: ۵۵، در تعریف معرفت: ۵۵، در معرفت نفس: ۵۷، در معرفت بعضی از صفات نفس: ۵۹، در کیفیت ارتباط معرفت نفس به معرفت الهی: ۶۲، در معرفت روح: ۶۴، در معرفت دل: ۶۶، در معرفت سرّ و عقل: ۶۹، در معرفت خواطر: ۷۱، انواع خواطر: ۷۲، در معرفت مرید و مراد و سالک مجذوب و بیان احتیاج مرید به مراد: ۷۴، در معرفت اختلاف احوال مردم: ۷۹، اقسام اهل وصول: ۷۹، اقسام اهل سلوک: ۸۰، اقسام طالبان آخرت: ۸۱، اقسام واضلان و سالکان متشبهه محقّ و مطّول: ۸۴، در بعضی اصطلاحات صوفیان: ۸۹، در بیان حال و مقام: ۸۹، در جمع و تفرقه: ۹۱، در تجلی و استتار: ۹۲، در وجد و وجود: ۹۴، در سکر و صحو: ۹۶، در وقت و نفس: ۹۷، در شهود و غیبت: ۱۰۰، در تجرید و تفرید: ۱۰۱، در محو و اثبات: ۱۰۲، در تلوین و تمکین: ۱۰۳، در مستحسنات متصوفه: ۱۰۵، در معنی استحسان: ۱۰۵، در الباس خرقه: ۱۰۶، فواید خرقه: ۱۰۷، انواع خرقه: ۱۰۸، در اختیار خرقه ملوّن: ۱۰۸، در اساس خانقاه و فایده آن: ۱۱۰، در بیان رسوم اهل خانقاه و خصایص ایشان: ۱۱۲، اقسام مقیمان خانقاه: ۱۱۳، در بیان خلوت: ۱۱۵، در شرایط خلوت: ۱۱۸، در بیان واقعات: ۱۲۴، اقسام واقعه، خواب و کشف: ۱۲۴، در سماع: ۱۳۰، در آداب سماع: ۱۳۶، در آداب: ۱۴۳، در بیان ادب: ۱۴۳، در آداب حضرت ربوبیت: ۱۴۶، در آداب حضرت رسالت: ۱۵۱، در آداب مرید با شیخ: ۱۵۳، در آداب شیخوخت و فضیلت آن: ۱۵۹، در

نسبت: ۲۶، نسبت جذبه: ۳۳، نسبت جمعیت: ۲۷، نسبت حیّی: ۴۴، نسبت حضور و آگاهی: ۵۷، نسبت خرقه مشایخ: ۸۰، نسبت خواستنی: ۷۴، نسبت رابطه: ۲۲۲، نسبت صمت و سکوت: ۱۹۵، نسبت صوری: ۱۶۰، نسبت عزیزان: ۷۰۳، نسبت علمی: ۳۳، نسبت گران: ۱۹۷، نسبت محبت: ۵۸۸، نسبت مسلمانی: ۳۳، نسبت معنی: ۱۴۷، نسبت نبوی: ۵۱۵، نصارت ایمان: ۱، نظر: ۷۲، نظر بر قدم: ۵۲، نظر ربوبیت: ۳۲۸، نظر شریعت: ۳۲۸، نظیر: ۴۶، نعت تضرع و خشوع: ۲۵، نعت تعظیم: ۲۴، نعت حضور و آگاهی: ۱۸۷، نعت خضوع و خشوع: ۲۴۹، نفس: ۹۶، نفس گم کردن: ۱۸۷، نفی: ۲۶، نفی رؤیت: ۱۸، نفی الصفات عنه: ۷، نفی ماسوی: ۶۴۳، نقوش کونیه: ۱۹۰، نگاهداشت: ۱۷۶، نگاهداشت نسبت: ۶۷۶، نوافل: ۶۳، نوافل عبادت: ۶۰، نور: ۶۴۱، نورانیت باطن: ۹۸، نورانیت دل: ۱۰۸، نهایت: ۷۳۶، نهایت: ۵۱، نهی منکر: ۶۶، نیاز: ۳۹، نیازمندی: ۱۲۲، نیستی: ۹۲، وارد: ۱۰۰، واردات: ۹۶، واقعات: ۴۵۸، وجدان: ۱۴۱، وجوب ذاتی: ۵۰۵، وجود: ۴۹، وجود استغفار: ۵، وجود بشریت: ۱۸، وجود شریعت: ۵، وجود عدم: ۸۲، وجود فنا: ۸۲، وجود معنوی: ۲۳۶، وجود نبوی: ۵، وجه استعداد: ۸۹، وجه باقی: ۴، وجه خاص: ۹، وحدت: ۵۹۷، وحدت حقیقی: ۸۱، وحدت ذاتی: ۴۳۲، ورود: ۵۹۵، وصف ذاتی: ۶۱، وصول: ۴۹، وصول به مقام: ۶۱، وصول حقیقی: ۷۷، وصول دولت: ۱۷۳، وظیفه (= طریقه): ۹۲، وظیفه (= مقرر): ۶۴۳، وقت: ۲۶، وقف: ۱۸۱، وقوف قلبی: ۴۹، وقوف و آگاهی: ۷۱۸، ولایت: ۴۶۲، ولایت نبی: ۲۸۶، ولی: ۴۳، وهم: ۷۴۱، هجرت: ۴۹۱، هجیرا: ۱۵۰، هستی: ۸۲، هستی حقیقی: ۸۲، هستی موهوم: ۸۲، هشت منزل: ۱۵۳، همت: ۶۳، هم صحبتان: ۲۶، همشینی: ۵۶، هویت مطلقه: ۱۸، یادداشت: ۲۵۱، یقین: ۱۶.

عزالدین کاشانی، محمود بن علی (- ۷۳۵ ق)

۲۷۰. مصباح الهدایه ومفتاح الکفایه، تصحیح عفت کرباسی و محمدرضا برزگر خالقی، تهران: زوار، ۱۳۸۲، ۶۵۶ص، وزیری.
- از منابع مهم و معتبر اخلاق عرفانی و بیان آداب و اعمال و مقامات عرفانی است.

فرهنگ آثار عرفان اسلامی: راه‌های موضوعات و مضامین، گردآوری سیدرضا باقریان موحد، با همکاری احمد

شاکر نژاد، حسین مرادی: قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۵. ISAM DN. 260931

عزالدين كاشانى، محمودبن على

۲۷۲۹ - ۲۷۳۲

آنچه شنیده‌ایم و به ما رسیده است منحصر نیست. حال آنکه اشاعره درباره اسماء الله از حدی که در شرع وارد شده است، تجاوز نمی‌کنند (اثر آفرینان، همان‌جا). درباره جبر و اختیار، حد وسط بین جبر اشعری و تفویض معتزلی را گرفته و مانند شیعیان به «امر بین‌الامرین» معتقد بود. وی به سخن امام جعفر صادق (ع) (لا جبر و لا تفویض و لکن امر بین الامرین) متمسک شده و عرفان خود را هم بر همین مبنا سامان داده است. او نه تنها در این مسئله به عقاید شیعیان نزدیک شده و همانند سایر عارفان به علی (ع) عشق می‌ورزیده، بلکه از آن فراتر رفته و به سایر امامان شیعه نیز احترام می‌گذاشته و به احادیث ایشان استناد می‌کرده است.

کاشانی درباره اهل بیت رسول معتقد بود که ایشان وارث علم و خویشاوند صوری و معنوی پیغمبرند و محبت پیامبر به محبت ایشان وابسته است و مؤمن باید محبت اهل بیت را در دل داشته باشد؛ چنان‌که گفته است: «چگونه باشد دلی که در او ایمان و محبت رسول بود و به محبت اهل بیت او ممتلی و طافح نبود؟» (عزالدين محمود كاشانى، مقدمه جلال الدين همایي، ص ۴۴).

هرچند که عزالدين محمود كاشانى مشی عارفانه داشت و در مکتب عرفان، صاحب مسلک و صاحب نظر بود، همانند برخی از صوفیان و عارفان قرن‌های هفتم تا نهم هجری قمری به مسائل کلامی نیز توجه می‌کرد و عرفان را از دایره معرفت دینی و کلام رایج جدا نمی‌دانست؛ مثلاً درباره اختلاف میان صحابه پیامبر، که پس از رحلت آن حضرت آشکارتر شد، اظهار نظر کرده بود، در حالی که قاطبه علمای اهل سنت، که به عدالت صحابه معتقد بودند و اختلاف

شيخ عزالدین محمودبن علی كاشانی نظنزی، عالم و عارف نامدار قرن هشتم هجری است.

تاریخ تولد و وفات او دانسته نیست. به احتمال بسیار، محل تولد و زندگی اش کاشان بوده و هنگام نوشتن مهم‌ترین اثرش، مصباح الهدایه و مفتاح الکفایه، در این شهر زندگی می‌کرده است (اثر آفرینان، ذیل مدخل). عزالدین محمود كاشانی با کمال‌الدین عبدالرزاق كاشانی (متوفی ۷۳۶ ق)، مؤلف شرح منازل السائرین و اصطلاحات صوفیه، هم‌درس بود و هر دو از شاگردان طریقت دو شیخ معروف، نورالدین عبدالصمدبن علی اصفهانی نظنزی (متوفی ۶۹۹ ق) و شیخ ظهیرالدین عبدالرحمان بن شیخ نجیب‌الدین علی بن بزغش شیرازی (متوفی ۷۱۶ ق) بودند (همان‌جا؛ صفا، ج ۳، بخش ۲، ص ۱۲۶۴).

شیخ نورالدین عبدالصمد و شیخ ظهیرالدین عبدالرحمان هر دو از مریدان شیخ نجیب‌الدین علی بزغش شیرازی بودند که از شاگردان مشهور شیخ شهاب‌الدین سهروردی (۵۳۹-۶۳۲ ق)، مؤلف کتاب عوارف المعارف، بود. لذا، شیخ عزالدین این کتاب را به دو واسطه از مؤلفش، شیخ شهاب‌الدین سهروردی، روایت می‌کرد (صفا، همان‌جا؛ سجادی، ص ۳۴، ۲۰۵).

عزالدين محمود كاشانى، همچون بسیاری از متصوفه، اهل تسنن و پیرو مذهب شافعی بود و در کلام پیرو مذهب اشعری به شمار می‌رفت. کاشانی عارفی متعبد و متشع بود؛ اما همانند سایر عارفان صاحب‌دل، روشن‌بینی خاص و اعتدال و تسامح داشت. در اصول عقاید، مانند اغلب اشعری‌ها، خشکاندیش نبود، بلکه به روش اهل تحقیق عمل می‌کرد و مقلد صرف نبود؛ مثلاً درباره اسماء الله گفته است که اسماء الهی در

حمد رضا شمس اردکانی، ve dğr.; تقویم تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و

ایران، (جلد دوم) تهران: انتشارات امیر کبیر، ۱۳۹۱، ISAM DN. 260936

- Kemal Jajade 1369
- Ankaravi Ismail Rusuki 1369
- Abdalgani Naldus: 1369-1370
- Salahi Efendi 1370
- Ibn Acibe 1370
- Ibnul-Farisi
- Azeeb el Kasi 1368
- Davud-i Kayseri 1368
- Hemedani Emir-i Kebr 1369
- Cami Abdurrahman 1369

قصيدة ابن الفارض

الميمية . الخمرية .

أولها :

شربنا على ذكر الحبيب مدامة سكرنا بهما من قبل أن يخلق الكرم

عز الدين محمد الكاشي المتوفى سنة ٧٣٥هـ / داود بن محمود القيصري المتوفى سنة ٧٥١هـ

(سبق في الفصوص).

(كحالة ١٢ : ١٨٣).

— الفوائد الجليلة شرح الخمرية

— شرح خمرية ابن الفارض

أوله : الحمد لله الذي تجلى لقلوب عباده

(كشف الظنون : ١٣٣٨).

MADE IN MALAYSIA
SONRA BILLY DOKUMAN

09 MARI 2007

...
5066 - محمود بن علي بن محمد كمال الدين ، عز

الدين أبو الطاهر الكاشي ؛ الكاشاني (القاشاني)

الطنزوي الصوفي الشاعر المتوفى 1334/735

(أنظر : كشف الظنون 1041 ، 1542 ؛ ذيل كشف

الظنون 129/2 ، 399 ؛ هدية العارفين 408/2 ؛

كحالة معجم المؤلفين 183/12)

من تصانيفه :

1 - شرح القصيدة الثائية لابن الفارض = كشف وجوه الغر

لمعان نظم الدر

حاجي سليم آغا رقم 501 ورقة 122 ؛ لاله لي رقم

4/1390 ؛ رقم 1391-1392 ؛ محمود ثاني رقم 376

ورقة 88 ، 809 هـ

2 - لباب القوت من خزائن الملكوت - في التصوف

ولي الدين أفندي رقم 1769 صفحة 480 ؛ عزيز محمود هدائي

رقم 382 ورقة 227 ، 733 هـ

3 - مصباح الهداية ومفتاح الكفاية في ترجمة عوارف المعارف -

في التصوف (ف)

توقاد زيله رقم 11514 ورقة 253 ؛ آياصوفيا رقم 1715 ،

1717 ؛ رقم 2076 ؛ طرخان والده سلطان رقم 1179 ؛

يكي جامع رقم 698 ؛ نشر في طهران 1291 ، 1325 ،

وقيل ليس بترجمة المعارف ولكن تأليف مستقل ؛

19 HAZ 2005
SONNE GELLEN DUKUMAN

was selected to join Nāser-al-Dīn Shah's entourage on his first tour of Europe in 1290/1873 (for an account of this tour, see 'Ezz-al-Dawla, pp. 180-253). 'Ezz-al-Dawla was an educated man with a knowledge of French and English and also an avid reader and book collector (Afzal-al-Molk, p. 189; Mo'ayyer-al-Mamālek, p. 19). It is therefore possible that the progressive grand vizier, Mīrzā Ḥosayn Khan Sepahsālār, who initially suggested the trip to the shah, saw in him a potential ally. During his fourth tenure as governor of Hamadān, 'Ezz-al-Dawla had a book compiled on the geography of Hamadān and Nehāvand, which includes his own contribution (Aḡkā'ī, 1375 Š./1996, p. 388; Afšār, pp. 26-27). In Jomādā I 1300/March 1883, 'Ezz-al-Dawla was summoned from Hamadān to attend the coronation of Tsar Alexander III in Moscow ('Ezz-al-Dawla, pp. 280-355, an account of the tour). He also served as the minister of justice (1302-4/1885-87). He sought refuge at the Russian embassy in Tehran during the last days of Moḥammad-'Alī Shah's reign (Jomādā II 1327/July 1909). According to 'Abd-Allāh Mostawfī (*Šarḥ-e zendagānī* II, p. 311), he did so in order to evade paying taxes. A more recent explanation by 'Ezz-al-Dawla's grandson ('Ezz-al-Dawla, pp. 105-9), however, describes the defection as motivated by a fear of retaliation from Moḥammad-Walī Khan Tonokābonī, the commander of the revolutionary army that captured Tehran, over some land dispute in Qazvīn.

'Abd-al-Šamad Mīrzā 'Ezz-al-Dawla. After 'Ayna-al-Salṭana, *Rūz-nāma-ye kāterāt-e 'Ayn-al-Salṭana*, ed. M. Sālūr and Ī. Afšār, Tehran, 1374 Š./1995.

Bibliography (for cited works not given in detail, see "Short References"): P. Aḡkā'ī, *Ketāb-šenāsi-e Hamadān*, Hamadān, 1373 Š./1994, p. 136. Idem, *Tārīknegārān-e Irān*, Tehran, 1375 Š./1996. Ī. Afšār, "Fehrest-e nosqahā-ye kaṭṭī-e Ketāb-ḵāna-ye Wezārat-e dārā'ī," *FIZ* 6, 1337 Š./1958, pp. 8-37. Ḡolām-Ḥosayn Afzal-al-Molk, *Afzal al-tawāriḳ*, ed. M. Eteḥādīya (Nežām Māfī) and S. Sa'dvandīān, Tehran, 1361 Š./1982. 'Ayna-al-Salṭana, *Rūz-nāma-ye kāterāt-e 'Ayn-al-Salṭana*, ed. M. Sālūr and Ī. Afšār, Tehran, 1374 Š./1995. Bāmdād, *Rejāl* II, pp. 268-70. S. G. W. Benjamin, *Persia and the Persians*, Boston, 1886. G. P. Churchill, *Biographical Notices of Persian Statesmen and Notables*, Tehran, 1909, p. 37. E'temād-al-Salṭana, *Rūz-nāma-ye kāterāt*, pp. 230, 358. 'Abd-al-Šamad Mīrzā 'Ezz-al-Dawla, *'Abd-al-Šamad Mīrzā Sālūr 'Ezz-al-Dawla wa do safar-nāma-ye ū be Orūpā dar sālhā-ye 1290 wa 1300*, ed. M. Sālūr, Tehran, 1374 Š./1995. D.-'A. Mo'ayyer-al-Mamālek, *Rejāl-e 'aṣr-e nāserī*, Tehran, 1361 Š./1982, pp. 19-22. Mostawfī, *Šarḥ-e zendagānī* III, pp. 329-31.

(KAMBIZ ESLAMI)

'EZZ-AL-DĪN KĀSĀNĪ, MAHMŪD b. 'Alī Naṭanzī, an author and Sufi of the early 8th century (d. 735/1334-35). All that is known about 'Ezz-al-Dīn's life is that he was a Shafī'ite of Ash'arite persuasion, studied under Zahr-al-Dīn 'Abd-al-Raḥmān b. Shaikh Najīb-al-Dīn 'Alī Bozḡoš Šīrāzī, and received his mystic training from Nūr-al-Dīn 'Abd-al-Šamad Eṣfahānī in Naṭanz (hence his *nesba* Naṭanzī in some sources). 'Ezz-al-Dīn is known for his *Meṣbāḥ al-hedāya*, a valuable Persian manual of mystic ideas, mainly based on Šehāb-al-Dīn Sohravardī's *'Awāref al-ma'āref* (q.v.) and containing useful information about the rites and customs in the *ḵānaqāh*. It is arranged in ten chapters, each chapter being further divided into ten sections. In spite of the frequent use of Arabic vocabulary and phrases, the lucidity and variety of expressions and idioms in Persian make it a valuable text for the students of Persian. The poet 'Emād Faqīh Kermānī's *Ṭarīqat-nāma* is a versified version of the *Meṣbāḥ*.

'Ezz-al-Dīn is also the author of *Kaṣf al-wojūh al-ḡorr le-ma'ānī naẓm al-dorr*, a commentary in Arabic on Ebn al-Fārez's mystical *qaṣīda* "al-Tā'īya al-kobrā."

Bibliography (for cited works not given in detail, see "Short References"): Sayyed Ḥaydar Āmolī, *Jāme' al-asrār wa manba' al-anwār be-enẓemām-e Naqqd al-noqūd fī ma'refat al-wojūd*, ed. H. Corbin and 'O. Esmā'īl Yahyā, 2nd ed., Tehran, 1368 Š./1989, pp. 78, 700. 'Ezz-al-Dīn Mahmūd Kāšānī, *Meṣbāḥ al-hedāya wa meftāḥ al-kefāya*, ed. J. Homā'ī, 3rd ed., Tehran, 1367 Š./1988, editor's intro. Nūr-al-Dīn 'Abd-al-Raḥmān Jāmi, *Nafaḥāt al-ons*, ed. M. 'Ābedī, 3rd ed., Tehran, 1375 Š./1996, comm. p. 869. Šafā, *Adabīyāt* III, pp. 1264-65. *Tārīk-e gozīda*, ed. Navā'ī, comm., p. 674.

(MĀŠĀ-ALLĀH AJŪDĀNĪ)

19 CC BY-NC-SA
 MAHDI YOUSSEFZADEH
 2107

Suhreveran Sahabeddin 1240
 -Az-Zuddin-Kafi 1240
 -Cürcevi Seyyid Serif 1240
 -Geng-hi Abdülkaddas 1240
 Halebi-Mureddin 1241
 Münafetü'l-Muratta 1241

عوارف المعارف

لشهاب الدين أبي حفص عمر بن محمد بن عبد الله السهروردي القرشي البكري المتوفى سنة ٦٣٢هـ .

(البداية والنهاية ١٣: ١٣٨، طبقات الشافعية للسبكي ٥: ٤٣، مرآة الجنان ٤: ٧٩، شذرات الذهب ٥: ١٥٣) خ برلين ٢٨٤٥ باريس ١٣٣٢ وغيرها (بروكلمان ٤: ٣٧١) طبع بهامش إحياء علوم الدين سنة ١٢٩٤هـ وسنة ١٣٤٣هـ وسنة ١٣٧٨هـ وطبع بتحقيق عبد الحليم محمود ومحمود الشريف بمصر سنة ١٣٩١هـ .

ظهير الدين عبد الرحمن بن علي بن برقش المتوفى سنة ٧١٦هـ (بروكلمان ٤: ٣٧٢) .

— شرح عوارف المعارف

خ برلين ٣٨ فارسي .

✓ علي الكاشاني المتوفى سنة ٧٣٥هـ (بروكلمان ٤: ٣٧٢) .

— مصباح الهداية ومفتاح الكفاية (فارسي)
خ أيا صوفيا ١٧١٥ وينكبور .

أشرف بن إبراهيم الحسيني الكجهوجهي المتوفى سنة ٨٠٨هـ (معارف العوارف: ١٨٨) . نزهة الخواطر ٣: ٣٤
— شرح عوارف المعارف .

✓ علي بن محمد الجرجاني المتوفى سنة ٨١٦هـ (سبق) .

— تعليق على عوارف المعارف

(هدية العارفين ١: ٧٢٨) .

أبو الفتح صدر الدين محمد بن يوسف بن علي

ابن محمد الحسيني الدهلوي المعروف بزاهد العلماء المتوفى سنة ٨٢٥هـ (نزهة الخواطر ٣: ١٥٢، الأعلام ٧: ١٥٤) .

— المعارف شرح عوارف المعارف .

أبو الحسن علي بن أحمد بن علي الهاشمي المعروف بمخدومي المهائمي الهندي المتوفى سنة ٨٣٥هـ (الأعلام ٤: ٢٥٧، هدية العارفين ١: ٧٣٠) .

— زوارف اللطائف شرح عوارف المعارف

خ مكتبة أحمد عبيد بدمشق ويتنه ١: ١٣٢ (بروكلمان ٤: ٣٧١) .

✓ عبد القدوس بن إسماعيل الحنفي الكنكوهي الغزنوي المتوفى سنة ٩٤٤هـ (نزهة الخواطر ٤: ١٩٨) .

— شرح عوارف المعارف

خ الأصفية ١: ٣٧٢ (بروكلمان ٤: ٣٧٣) .

عبد الله بن سعد الدين المعروف بالسدي المتوفى سنة ٩٨٤هـ (النور السافر: ٣٥٧، شذرات الذهب ٨: ٤٠٣، هدية العارفين ١: ٤٧٢) .
— حاشية على عوارف المعارف .

فريد الدين مسعود العمري الأجدودي (معارف العوارف: ١٨٠) .

— شرح عوارف العوارف .

جمال الدين بن زين الدين العمري الحسيني الكجراتي المتوفى سنة ١١٢٤هـ (نزهة الخواطر ٦: ٦٠) .

— شرح عوارف المعارف .

أحمد بن عبد الأحد العمري السرهندي المتوفى سنة ١١٣٤هـ (نزهة الخواطر ٥: ٤٣، معارف العوارف: ١٨٨) .

— شرح عوارف المعارف .

وعليه عدة مختصرات :

✓ محب الدين أحمد بن عبد الله الطبري المتوفى سنة ٦٩٤هـ (سبق) .

* مختصر عوارف المعارف

(كشف الظنون: ١١٧٨) خ المتحف البريطاني ١/١٨٨٤ .

✓ محمد بن علي الكاشغري المتوفى ٧٠٥هـ (سبق)

في الاصابة)

— سلافة العارف مختصر عوارف المعارف .

أحمد الخارثي الزبيدي المتوفى سنة ٩٤٥هـ (بروكلمان ٤: ٣٧١) .

* مختصر عوارف المعارف

خ دار الكتب المصرية ٢: ١٣٨ .

نور الدين علي بن إبراهيم بن أحمد الحلبي المتوفى سنة ١٠٤٤هـ (سبق) .

* مختصر عوارف المعارف

(فهرس برلين ٣: ٢١) .

أبو بكر بن أحمد الشلي باعلوي المتوفى سنة ١٠٥٣هـ (الأعلام ٢: ٦١) .

* مختصر عوارف المعارف

(فهرس برلين ٣: ٢١) .

محمد بن زين بن سمط . . .

— ابرز اللطائف في اختصار عوارف المعارف خ احقاف حضر موت ٢٥٥٤

وخرج أحاديث عوارف المعارف :

زين الدين قاسم بن قطلوبغا بن عبد الله المتوفى سنة ٨٧٩هـ (سبق) .

□ تخريج أحاديث عوارف المعارف

(كشف الظنون: ١١٧٨) .

09 MARCH 2007

MADDE KATILANLIKTA
SONBA GZLEN UYGUNLAK

عبدالله محمد الحبشي، جامع الشروح والحواشي، (معجم الشامل لأسماء الكتب المشروخة في التراث الإسلامي وبيان شروحه)، الجزء الثاني، 1425/2004 أبو ظبي، ص. 1240-4/ ISAM 130565